

Nicotine

Van Nell Zink verscheen eveneens
bij Ambo|Anthos uitgevers

De rotskruiper
Misplaatst

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos uitgevers via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Nell Zink

Nicotine

Vertaald door
Gerda Baardman

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 3514 3

© 2016 Nell Zink. All rights reserved

© 2017 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos *uitgevers*,

Amsterdam en Gerda Baardman

Oorspronkelijke titel *Nicotine*

Oorspronkelijke uitgever Ecco

Omslagontwerp Bas van Vuurde

Omslagillustratie © National Park Service/Gary Kreger, 1968

Foto auteur © Fred Filkorn

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

EEN MEISJE VAN DERTIEN STAAT in een landschap dat vrijwel geheel uit vuilnis bestaat tegen een zeug te schreeuwen. Het silhouet van de Colombiaanse havenstad Cartagena staat grauw op de achtergrond, gehuld in een wolkendek dat in de verte met de Caraïbische Zee versmelt.

De zeug schudt haar wangen. Ze gaat de omheining van tamariskentakken niet binnen, maar keert haar kop naar het meisje toe. Het meisje geeft de zeug een klap op haar snuit met een ijzeren staaf. De zeug gilt het uit, met overslaande stem. Nu komt er een tweede, grotere zeug aan, die luid met haar gele slagstanden knarst en aan het vuilnis snuffelt. Ze kijkt op naar het meisje, dat ter plaatse begint te plassen. Ze klapt dubbel en gilt. De urine trekt strepen door het donkere vuil op haar benen.

Een Amerikaan van middelbare leeftijd met een wit overhemd, een kakikleurige broek en een verrekijker aan een riempje om zijn hals komt tevoorschijn van achter een berg lege schoonmaakmiddelflessen. Hij trekt een takje uit de omheining en drijft beide zeugen de kraal in terwijl het meisje wegsjokt. Hij roept haar na: *¡Momento, momento! Quédate, maja. ¿Como te llamas?* Hij loopt naar haar toe.

‘Amalia,’ zegt het meisje.

‘*Ven conmigo. Te doy de comer,*’ zegt de man. Hij steekt haar een hand toe.

Ze laat de ijzeren staaf vallen en volgt hem alsof ze op de wereld niets anders bezit dan die ene grove, bebloede jurk die stijf staat van het vuil. Die ooit witte jurk is inderdaad haar enige bezit en ze gaat nooit meer terug naar de vuilnishoop.

TWINTIG JAAR LATER, TWEE UUR na het begin van het jaar 2005.

Een sigaret verzet zich tegen de zware vochtigheid en de diepe duisternis. Het doffe vuurvliegje van tabak zweeft omhoog en licht op bij het inhaleren. Het valt en komt dicht bij de dood.

De onzichtbare rookster ligt naakt op een stapel beestenvellen. Ze is twaalf en ze heeft een bruine huid, zwarte ogen en lang dik donker haar. Haar haargrens is heel laag, nog geen drie centimeter boven haar wenkbrauwen, en haar neus is gebogen als een omgekeerde zes. Ze heeft korte benen en kleine hoge borsten.

Vijf lange bleke mannen volgen zwijgend een smal pad door de een week oude sneeuw. Ze hebben zachte leren laarzen aan en verder niets. Achter hen stijgt de rook van een brandende kerstboom op uit de schoorsteen van een huis. Een boerenhuis van twee verdiepingen met dakspanen met bladderende rode verf aan de voet van de Palisades ten zuiden van Nyack, New York. Het is een bewolkte maar maanverlichte nacht.

De voorste man draagt een petroleumfakkeltje in een bamboe houder. Hij is eenenzeventig, de oudste van de aanwezigen, en hij heeft wit haar en een witte baard. De fakkeltje laat een vette zwarte rookpluim achter. Hij houdt hem zo dat de anderen daar geen last van hebben en de wind voert de rook mee. De laarzen van de mannen knarsen in de sneeuw, een regelmatig geluid als van rupsen die bladeren eten.

De groep nadert een donker heuvelkje – een zweethut op een houten plateau, een primitief bouwsel van wilgentakken, bedekt met dierenhuiden.

De witharige man plant de fakkeltje in de sneeuw. Daarmee verlicht

hij, een paar meter verderop op de ijskorst die de sneeuw bedekt, een blauwe skioverall en een paar bontlaarzen op heuphoogte daarvan. Fronsend tilt hij een tentflap op. De rookster dooft haar sigaret op de rand van een driepotige ijzeren ketel en laat hem erin vallen, tussen twee hete stenen.

‘Is dat de koala?’ vraagt een jongere man die naar binnen gluurt. Hij lijkt sterk op de oude man, lang, slank en gespierd, met dezelfde volle baard, maar zijn haar is nog zwart.

De oude man, zijn vader en die van het meisje, trekt vier beestenvellen van het vlechtwerk van wilgentakken, zodat dat voor een kwart zichtbaar wordt, en zegt: ‘Je stelt me teleur, Penny.’

‘Leg terug!’ roept ze. ‘Zo krijg ik het koud!’

‘Je hoort in bed te liggen.’

‘Ik kon niet slapen. Van jou mag ik niet in huis roken en het is ijskoud buiten.’

Hij draait zich om naar de groep. ‘Het spijt me, jongens. Nu moet ik de hut luchten en het duurt een tijd voordat het binnen weer warm wordt. Misschien wel een uur.’ Hij richt het woord weer tot het meisje. ‘En nu naar binnen,’ zegt hij. ‘Vooruit.’

Penny glibbert over het ijs naar haar skioverall, trekt hem aan en ritst hem dicht. Ze wurmt haar voeten in de laarzen en klopt de poedersneeuw van de bontschacht. Ze rent de honderd meter naar het huis onder aan de helling. Vier mannen volgen haar: haar twee halfbroers en twee vrienden van haar vader. De ramen op de benedenverdieping zijn verlicht. Er zijn nog een paar mensen op en die zitten in de keuken te praten.

Van de voordeur gaat ze rechtstreeks naar bed en trekt bij het zwakke licht van een nachtlampje haar skipak uit. Ze kruipt onder een smal polyester dekbed. De verwassen flanellen lakens zijn vaalrood. Ze draait haar gezicht naar de muur en blijft tien minuten roerloos liggen.

Dan gaat ze overeind zitten, te rusteloos om te slapen. Ze overweegt naar beneden te gaan om een glas water aan haar moeder te

vragen. Naakt en op blote voeten waagt ze zich de gang op.

Door een slaapkamerdeur boven aan de trap hoort ze seksgeluiden. Ze doet de deur open en knipt het licht aan. Ze ziet de donkerharige man – haar halfbroer Matt – nog steeds naakt op zijn vriendin liggen en vraagt: ‘Moet je niet vasten voor de zweethut? Geen eten, geen alcohol, geen seks.’

‘Ik vermoord dat kutkind nog een keer, ik zweer het je,’ zegt Matt tegen zijn vriendin.

‘Ik vermoord dat kutkind nog een keer,’ bouwt Penny hem spottend na.

Hij trekt zich terug en komt overeind. Hij doet een uitval naar zijn veel jongere halfzusje.

Hij gaat er terecht van uit dat ze naaktheid gewend is. Maar zoiets als zijn penis op dat moment heeft ze nog nooit gezien. Zoveel woe-de evenmin. Ze voelt dat daar verband tussen bestaat, iets in hem wat niet goed of aangenaam is. Ineens is ze niet vroegrijp meer. Ze staat nog met de deurknop in haar hand als hij haar onder zijn arm neemt. Hij draagt haar naar haar kamer terwijl zij probeert hem tegen zijn benen te schoppen. Hij slaat het dekbed terug en laat haar op haar bed vallen.

Er volgt een zwijgende worsteling zoals vaker tussen broers en zusjes, maar het klopt niet. Het lijkt meer op een vader die zijn kind kietelt, maar ook dat klopt niet: een naakte dertiger die een naakte puber met geweld in bed stopt. Ze trekt haar voet op om hem in zijn buik te trappen en strijkt per ongeluk met haar kuit langs zijn penis. Ze slaakt een schrille kreet, spontaan en monotoon als een tien jaar jonger kind, zo dicht bij zijn oor dat het als tinnitus door zijn trommelvlies snerpt.

In een reflex legt hij zijn hand over haar neus en mond. ‘Christus,’ zegt hij. Zij maakt een vuist en stompt tegen zijn borst. Voor hem voelt dat aan alsof er een verdwaald pingpongballetje tegen hem aan stuitert. Dan beseft hij dat zijn penis, nog kleverig van de seks, tegen haar dij plakt en aan de huid trekt. Met een zeker dramatisch

gevoel van opgelatenheid laat hij haar los en hij gooit zijn armen in de lucht alsof er een veer losspringt.

Hij staat op. Zij draait zich op haar buik en snikt; haar lichaam trekt samen en zet uit als een spanrups, wat hem aan de slappe lach of aan een orgasme doet denken. Hij legt het laken en het dekbed over haar heen en zegt: 'Kom op, gekke meid, rustig. Stil maar.'

Als hij de gang op loopt en haar deur dichttrekt, ziet hij haar moeder, Amalia, de trap op komen. 'Hé, Matt!' zegt ze. 'Wat is er aan de hand?' Ze is bruin en stevig, drie jaar jonger dan haar stiefzoon.

'Penny had een nachtmerrie, ze gilte. We schrokken ons kapot. Maar het gaat wel weer. Welterusten.' Hij gaat terug naar zijn vriendin en doet de deur dicht.

Penny is rood aangelopen. Haar ogen zijn rood en de tranen hebben strepen op haar wangen achtergelaten. 'Had je eng gedroomd?' vraagt Amalia, die op haar bed gaat zitten.

'Matt probeerde me te verkrachten,' zegt ze. Ze draait zich om en gaat rechtop zitten om haar betraande gezicht in het licht te laten zien.

'O god. Dat is een nare droom! Iedereen in huis schrok van je!'

Penny schudt haar hoofd en laat zich weer in de kussens vallen. Amalia geeft haar een kus op haar wang, begraaft haar gezicht in het dikke haar van haar dochter en trekt haar neus op. 'Wat is dat voor lucht? Rook jij sigaretten? Eerlijk zeggen.'

'Ja.'

'Waarom steel je mijn sigaretten? Waarom vraag je het niet aan mij?'

Penny zwijgt. Ergens in haar hoofd, waar logica ertoe doet, verzet ze zich tegen het absurde idee toestemming te vragen om iets verbodens te doen. Aan de buitenkant, op haar gezicht en in haar ogen, toont ze alleen berouw.

ALS AMALIA WEG IS, STAAT Penny weer op en trekt haar skipak aan. Ze sluipt de voordeur uit en loopt door de sneeuw de heuvel op naar de barbecuekuil, waar de oude man, nu in een blauwe overall met een Peruaans ogende muts op, de stenen voor de zweethut weer verwarmt.

‘Pap,’ zegt ze.

‘Kom eens hier, kindje. Sorry dat ik zo kwaad werd.’ Hij wil zijn arm om haar heen slaan. Ze deinst terug. Hij probeert haar aan te kijken. Ze wendt haar gezicht af. ‘Zeg het eens. Wat is er?’

‘Matt probeerde me te verkrachten.’

‘En? Is het gelukt?’

‘Nee.’

‘Dan heeft hij het niet echt geprobeerd.’

‘Pap!’

‘Stel je voor dat je met een schaar een babymuis in tweeën knipt. Vooruit. Visualiseren.’

Ze snuift, stelt het zich voor en zegt: ‘Echt niet.’

‘Precies. Iets houdt je tegen. Als je het zelfs maar zou proberen, lag die muis al in tweeën. Zo weet ik ook dat Matt helemaal niets heeft geprobeerd. En zet nu die verhaaltjesmachine van de heilige verontwaardiging eens uit en vertel wat er echt is gebeurd.’

‘Matt sleurde me naar mijn kamer...’

‘Waar was Naomi toen? Even helemaal terug naar het begin. Ik wil het verhaal stap voor stap horen. Met alle onbelangrijke details, alsof je een onbegrijpelijke droom beschrijft.’

Penny knikt. ‘Oké. Naomi en Matt maakten een enorm lawaai in hun kamer, dus ik deed de deur open om te vragen of ze stil konden zijn...’

Hij gooit zijn hoofd achterover en schatert.

‘Wat is daar zo grappig aan?’

‘Kon je het niet door de dichte deur heen vragen? Seks is heel privé, dat weet je, en je weet ook dat het beleefd is om geluid te maken als je seks hebt. Dat hoor je op jouw leeftijd tenminste te weten

en ik denk dat je het ook wel weet. Ik denk dat je de deur opendeed om ze te pesten.'

'Dat geeft hem nog niet het recht om...'

'Het recht om wat? Wat heeft hij dan gedaan?'

'Oké, hij werd kwaad en hij bracht me naar bed, maar het was raar.'

'Nu hou je je van den domme, je doet alsof je een klein kind bent. Dat is mijn schuld omdat ik je niet als een volwassen mens behandelde toen je in mijn zweethut had gerookt. En ook Matts schuld omdat hij je niet als een volwassen mens behandelde toen je zijn vrijpartij met Naomi verstoorde. Denk je niet dat het voor hem net zo vreemd was?'

Penny zwijgt beschaamd. Ze wendt zich af en schopt tegen een holle hoop smeltende sneeuw met oranje vlekken van de stinkende petroleumfakkels.

'Je kunt niet van twee walletjes eten. Je bent geen kind meer en niemand hoort je nog zo te behandelen. Zelfs jijzelf niet. We zijn hier gelijken. Jij neemt je verantwoordelijkheid en biedt je excuses aan en ik praat met Matt. Afgesproken?'

'Ik haat Naomi,' zegt Penny. Ze kijkt naar haar laarzen.

'Het is niet jouw plicht om haar aardig te vinden,' zegt Norm. 'Matt is degene die haar moet liefhebben, eren en respecteren. We zijn allemaal individuen.'

'Wat vind jij vervelend aan haar?'

'Eens kijken,' zegt hij. Met een stuk aanmaakhout duwt hij een steen dieper in de sintels. 'Ze wil met alle geweld met mijn oudste zoon trouwen.'

'Wat is daar mis mee?'

'Ze buigt voortdurend met alles mee om het hem naar de zin te maken en ze slijmt tegen je moeder en mij. Ze is saai. Ze raakt hem kwijt. Ik ben Joods genoeg om te willen dat hij met een leuk meisje trouwt en voor een stel kleinkinderen zorgt. Zou dat niet leuk zijn? Een huis vol kleine neefjes en nichtjes?'

‘Baby’s zijn lief,’ zegt Penny.

‘Als er één ding is waarvan ik hoop dat je het in je leven zult ontdekken, dan is het dat je van andermans fouten kunt leren in plaats van ze zelf te moeten maken. Nu heb je de kans om van Naomi te leren. Het geeft geen enkele zin om van iemand te houden als je jezelf erdoor kwijtraakt. Want dan kun je niet eens meer zeggen “Ik hou van je”.’

‘Dat zegt ze aan één stuk door.’

‘Ze zegt “hou” en “van je”, maar waar is “ik” gebleven? Weg! Die ontbreekt in het geheel!’

Penny pakt ook een stok en pookt ermee in de as om die te laten opgloeien. Ze lacht naar haar vader en hij lacht terug.

‘Ik,’ zegt hij vastberaden met zijn armen om zichzelf heen geslagen, zijn handen op zijn bovenarmen. ‘Hou van,’ voegt hij eraan toe, rechtop en met gespreide armen naar de lucht kijkend. ‘Jou!’ besluit hij en hij buigt zich naar haar toe om haar tegen zich aan te trekken. Hij deint heen en weer. Ze draaien rond en vertrappen de sneeuw.

‘Nu ik,’ zegt Penny en ze imiteert het ritueel. Ze deint zo hard heen en weer dat haar vader wankelt en bijna in het vuur valt.

‘*And so to bed,*’ zegt hij. ‘Bij de eerstvolgende gelegenheid zeg ik tegen Matt dat je een volwassen mens bent met alle waardigheid van dien en dat hij nooit zomaar met je mag sollen, hoe vervelend je ook bent. Van nu af aan moet hij onderhandelen. Afgesproken?’

‘Afgesproken,’ zegt Penny.

MATT SJOKT CHAGRIJNIG NAAR DE zweethut voor zijn jaarlijkse rituele zweetafspraak. Het is bijna vier uur en hij zou liever slapen.

Zijn vader spreekt hem aan. ‘Heb jij Penny aangeraakt?’

Het is een treffend beeld. De twee mannen, van een afstandje belicht door de zwakke oranje vlammen, doen denken aan twee grote strijdlustige katten – de ene jong en naakt, een toonbeeld van kracht, de andere nu vriendelijk ogend, gehuld in een dikke gewat-

teerde overall en met een mal hoofddeksel op.

Matt rolt met zijn ogen. ‘Dat nieuws gaat blijkbaar als een lopend vuurtje,’ zegt hij. Hij trekt zijn laarzen uit. ‘En nee, ik heb niet aan haar gezeten. Ik had een lijntje coke genomen, ik was een beetje prikkelbaar en oké, zij komt zomaar onze kamer in.’

‘Je blijft van haar af. Ze is twaalf en ze is mijn dochter.’

‘Jezus, Norm. Hou toch op.’ Matt duikt de hut in. Hij legt een paar schapenhuiden op een rij en laat zich er zwaar op neerzakken.

Norm kleedt zich uit en komt naar hem toe. ‘Wanneer trouw je met Naomi?’ vraagt hij terwijl hij de hut in kruipt. Hij pakt een wolvenpels, draait zich om en gaat zitten.

‘Die meid is gek op me, het lijkt wel een hond. Ze kent me niet eens.’

‘Niemand kent een ander werkelijk, maar sommige vrouwen zijn uitstekend geschikt voor het moederschap.’

‘Ik hoef geen moeder. Maak eens wat stoom, ik heb het koud.’

Norm laat water van een houten lepel over de stenen in de ketel druppelen. ‘Zeg eens wat,’ zegt hij. ‘Vertel eens waarom je geen gezin wilt.’

‘Omdat ik heel goed zonder kan,’ zegt Matt. ‘Ik vind voldoening in mijn werken ik ben financieel en emotioneel onafhankelijk.’

‘Ik denk dat je iets mist als je bij geen enkele gemeenschap hoort.’

‘En ik denk dat jij iets mist, dat je voor je eigenheid afhankelijk bent van een groep anderen. Die cliënten, man. Je melkt de kwetsbaarste mensen ter wereld uit, dus zeg nou niet dat dat de gemeenschap is waar jij bij hoort.’

‘Ik help de ziel te genezen als het lichaam niet meer te genezen is,’ zegt Norm zacht.

‘Als ze het geld toch niet meer nodig hebben. Ik zit hier niet voor jouw levenslessen. Ik heb een eigen leven. Ik verdien eerlijk mijn brood en ik ben trots op mijn werk.’

‘Het ontwerpen van vuilniswagens.’

‘Ik ontwerp prototypes van mobiele afvalcompressoren die le-

vens veranderen. Jij vertelt de mensen dat het leven goed is zoals het is – dat het goed is dat ze doodgaan omdat ze op de kosmische slang hebben gereden. Je leert ze te berusten. Weet je waarom ik geen gemeenschap nodig heb? Omdat vuilniswagens nodig zijn. Ik hoef niemand van het nut van vuilniswagens te overtuigen. En zeg nou niet dat je met je drugshandel mijn opleiding hebt gefinancierd. Met de opbrengst van mijn creativiteit en mijn harde werken zou ik de studieschuld van wel tien mensen kunnen afbetalen. Dus zeg niet dat ik vuilniswagens ontwerp. Ik red letterlijk mensenlevens, ik vergroot de vuilstortcapaciteit zodat we die troep niet meer hoeven te verbranden en geen giftige dioxinen meer uitstoten totdat iedereen terminale kanker heeft en met jou naar Brazilië moet voor een ritje op de kosmische slang. Of vind je dat we die zoieter in zee kunnen dumpen?’

Norm druppelt nog wat water op de stenen en ze kunnen elkaar haast niet meer zien. De stoom verhult de diep bedroefde uitdrukking op zijn gezicht. Matt, die plat op zijn rug ligt, snurkt ineens. Hij is in slaap gevallen.

De andere mannen – onder wie Norms jongste zoon Patrick – komen ook terug en nemen plaats op de beestenvellen rond Matt, voorzichtig om hem niet te wekken. Ze zitten in kleermakerszit en Norm gaat hun voor op een spirituele reis.

APRIL 2016. ELF JAAR LATER.

Een ziekenhuis torent boven een rivier uit die door een grote stad in het noordwesten van New Jersey stroomt. De voorgevel is wit met lange, golvende linten van spiegelen blauw glas. De architectuur is een echo van de rivier beneden, maar de kleuren, lichtgroen met zwarte oevers, niet.

Penny zit in een met zwarte kunststof beklede leunstoel, omringd door fletse beige muren. Ze heeft rode ballerina's aan, een glanzende zwarte legging en een wit katoenen sweatshirt met een

afzakkende linkerschouder. Geen make-up, een gave huid en dikke, donkere wimpers. Het bandje van haar beha is te zien, een zwart satijnen lint van een centimeter breed. Haar haar hangt tot haar ellebogen. Af en toe kijkt ze uit over de rivier. De armleuningen van de stoel kraken als ze haar gewicht verplaatst.

Ze leest haar vader voor, die rechtop in een ziekenhuisbed zit. Hardhouten finer hult het hoofdeinde in een warme champagnekleur. Stalen kraantjes met de opschriften ZUURSTOF en AFZUIGING zijn netjes in het hout weggewerkt. Ze leest voor uit *Life Against Death* van Norman O. Brown.

Hij lacht om een zinswending in het boek. Hij hoest. Er loopt bloed uit zijn mond.

Nog met het boek in de hand rent ze de kamer uit. Op de gang blijft ze staan en kijkt naar links en naar rechts. Er lopen veel mensen rond, maar ze weet niet wie hier verantwoordelijk is. 'Help!' zegt ze.

Een verpleegkundige laat haar kar met kartonnen bekertjes met medicijnen staan. Een andere verpleegkundige komt achter haar bureau bij de balie vandaan. Ze rennen langs Penny de kamer in.

Terwijl Penny beverig naar een wachtruimte met kamerplanten loopt, leggen de verpleegkundigen een donkerblauwe handdoek onder de kin van haar vader. Zijn baard wordt roze en de handdoek bijna zwart van het felgekleurde glazige bloed.

Hij hoest weer en zegt met zijn mond vol bloed: 'Nee. Nee.'

'Zeg maar wat we moeten doen, meneer Baker,' zegt een van de verpleegkundigen. 'Weet u nog welke instructies u bij de opname hebt gegeven? Een transfusie zou u twee weken kunnen opleveren.'

Hij schudt zijn hoofd en zegt hees: 'Ik wil niet dood.'

De verpleegkundigen komen overeind en leggen hun handen op het bedhek. 'Een zak bloed en bloedplaatjes,' zegt de eerste. Haar collega rent de gang op.

Er stroomt bloed uit zijn mond. Hij ademt luidruchtig door zijn neus. Zijn gezicht verkleurt van beige naar grijs. Hij legt zijn hoofd

naar links om het bloed op het kussen te laten stromen en hij ademt met veel moeite. Zijn handen, verborgen onder de met bloed door-drenkte blauwe handdoeken, bewegen niet. Zijn blote armen zitten vol onderhuidse paarse poeltjes.

Hij heeft een vorm van niet-aangeboren hemofilie en zijn been-merg houdt het niet.

Penny zit op de bank in de wachtruimte. Ze is licht in het hoofd. Ze belt haar moeder en zegt angstig: 'Papa gaat dood.'

'Neem hem mee naar huis,' zegt Amalia vastberaden. 'Laat hem hier thuis sterven.'

EEN MAATSCHAPPELIJK WERKSTER VAN HET ziekenhuis, een knappe vrouw met krullend haar en een marineblauwe blouse, nodigt Penny uit in haar werkkamer. 'Je ziet er uitgeput uit,' zegt ze.

'Het is een drukke tijd,' zegt Penny. Ze schopt haar schoenen uit op de grond en trekt haar benen onder zich op de bank. Door die houding lijkt haar lichaam dat van een kind. Haar haar legt een schaduw over haar ogen en valt over haar blote schouder.

Ze voelt zich niet opgewassen tegen de taak die voor haar ligt. Ze weet dat sterven natuurlijk en universeel is en dat iedereen het kan. Dat iedereen het uiteindelijk ook doet. Geen uitdaging maar kinderspel. Nu ze haar twijfels en angsten heeft laten varen houdt ze niets meer over. Haar blik is even leeg als die van een duif.

'We gaan nu over op zorg in een hospice,' zegt de maatschappelijke werkster. 'Geen interventies meer. We zorgen dat hij pijnvrij blijft. Hij zal nog wel een incident krijgen zoals vanmorgen en dan bloedt hij leeg. Het is een zachte dood. Waarschijnlijk krijgt hij in zijn slaap een rectale bloeding.'

'Daar hebben we het al over gehad.'

'Zijn vrouw heeft aangegeven dat ze hem thuis wil verzorgen. Is dat jouw moeder?'

'Ja.'

‘Werkt ze?’

‘Ze is HR-executive bij een investeringsbank in de stad. Ik heb momenteel even geen opdrachten, dus ik ben helemaal vrij.’

‘Heb je broers en zusjes?’

‘Ik heb twee broers. De ene woont op een eiland in de Stille Zuidzee. Maar de andere zit in Fort Lee en hij is eigen baas, dus die kan overdag wel in Morristown langskomen om me te helpen. En ’s avonds is mijn moeder thuis.’

De maatschappelijk werkster raakt haar knie aan. ‘Je wilt je verantwoordelijkheid nemen als een goede dochter. Maar het is mijn taak de reële mogelijkheden te bekijken. Je moeder heeft een drukke baan, zeg je, en je broer in Fort Lee heeft een eigen bedrijf. Zo te horen hebben ze het allebei druk. Je vader heeft vierentwintig uur per dag aandacht en zorg nodig en jullie moeten ook je rust hebben. Als hij een bloeding krijgt, heeft hij iemand met een vaste hand nodig om hem pijnstilling toe te dienen. Dat kan natuurlijk een professional zijn. Zou dat voor jullie financieel haalbaar zijn?’

‘Dat zou ik aan mijn vader moeten vragen. Of aan mijn moeder als ze uit haar vergadering komt.’

‘Goed,’ zegt de maatschappelijk werkster. ‘Gezien de toestand van je vader ga ik proberen een plaats in een hospice voor hem te vinden.’

‘Maar als we hem nu mee naar huis nemen?’

‘Als je professionele hulp kunt regelen. Maar ik zal voor de zekerheid een paar hospices benaderen. Wat is zijn geloofsovertuiging?’

‘Hij is sjamanist.’

‘Maar hofe is hij gedoopt?’

‘Hij is Joods.’

‘Hmm,’ zegt de maatschappelijk werkster. ‘Die hebben een lange wachtlijst.’

ER GAAT WEER EEN DAG voorbij.

‘Ik wil sterven met mijn laarzen aan, net als Ambrose Bierce,’ zegt Norm tegen Penny. Zijn stem klinkt dun en droog. Hij ligt nog steeds in dezelfde houding in hetzelfde ziekenhuisbed. Zijn handen, ook in dezelfde houding, zijn nu getooid met minuscule buisjes en groene plastic kraantjes. Zijn haar, zijn baard en de lakens hebben dezelfde tint wit. Zijn ogen zijn grijs met rode puntjes erin.

‘Die ging naar Pancho Villa in Mexico en jij kunt niet eens recht-op zitten,’ zegt ze. Ze staat aan het voeteneinde van het bed. Ze streelt zijn roze linkervoet. Door de wrijving met het beddengoed is de buitenste huidlaag weggesleten. Zijn teennagels zijn gestreept en zo dik en bruin als hoeven.

‘Ik heb te lang gewacht,’ zegt hij.

‘Eergisteren bloedde je al leeg en toen heb je een transfusie gevraagd,’ brengt ze hem in herinnering. ‘Als ik nou bij je bleef en je hand vasthield, zou je het dan wel kunnen?’

Ze voelt zelf hoe scherp haar stem klinkt. Ze wil zacht voor hem zijn. Ze wil dicht bij hem zijn. Maar ze zit vast in een emotionele paradox: door zijn toestand hebben ze niets meer gemeen. Elke keer als ze het over zijn sterven hebben groeien ze verder uit elkaar.

‘Ik moet nog afscheid nemen van Matt en Patrick. Dat houdt me tegen. Heb jij ze nog gesproken?’

‘Mama wel,’ zegt ze. ‘Ik volg ze op social media. Zo weet ik dat ze nog leven.’ (Alleen oudere mensen nemen de vrijheid om anderen lastig te vallen door ze te bellen. De jongere generatie is voorkomender. Dat weet Norm. Daarom belt hij Matt of Patrick ook niet.) ‘Ik kan je telefoon zo voor je instellen dat je hun posts kunt laten voorlezen als je wilt.’

‘Nee, dank je,’ zegt hij. ‘Maar vraag of ze me in het hospice komen opzoeken, goed?’

‘Mama wil dat je thuiskomt. Dat je thuis hospicezorg krijgt.’

Hij schudt zijn hoofd. ‘Ik zag wat het met jou deed toen ik begon leeg te bloeden. Ik wil niet dat je erbij bent als dat uiteindelijk gebeurt.’

Door over haar angst te praten maakt hij haar bang. De kracht en de moed waarnaar ze verlangen – en waar het hun beiden aan ontbreekt – zijn de kracht en de moed om elkaar nooit meer te zien. Die angst hebben ze tenminste gemeen. De angst doorbreekt de emotionele paradox. Haar zachte hart stroomt even over van liefde en ze zegt: ‘Pap.’

‘Ga naar huis. Ik moet rusten. Ik word binnenkort overgeplaatst. Maar geef me eerst een slokje water.’

Ze pakt een plastic bekertje vol ijsblokjes en houdt het rietje tegen zijn lippen. ‘Ugh. Ik ben misselijk,’ zegt hij en ze zet het weer neer. Hij sluit zijn ogen en zijn gezicht verslapt. Door zijn donkere oogleden, in dezelfde kleur als de paarsachtige kringen onder zijn ogen, lijken zijn ogen in de kassen weg te zinken als ogen op steeltjes die door een slak in zijn huis worden getrokken.

Even denkt ze dat hij zo al dood lijkt. Ze verwacht dat al haar wankele bravoure zal verkruimelen als hij doodgaat. Dat haar onderdrukte liefde in een razende uitbarsting van tranen naar buiten zal komen en dat iedereen om haar heen, zelfs onbekenden, haar smart zal begrijpen en respecteren. Ze ziet zichzelf al als klaagster in een lange traditie van uitzinnige klaagvrouwen die teruggaat tot de Griekse tragedies.

‘Ik ga ervandoor, pap,’ zegt ze.

Hij doet zijn ogen weer open en zegt: ‘Wacht even. Ik wil je vragen of je morgen iets voor me kunt doen.’

‘Tuurlijk.’

‘Ik wil graag dat je mijn laptop meeneemt. Daar staat een spraakherkenningsprogramma op dat ik nooit gebruik. Misschien kan ik het trainen en wat dingen dicteren. Mijn bekentenissen.’

‘Dat zou ik geweldig vinden,’ zegt ze vrolijk. ‘Ik heb zoveel vragen, vooral over de tijd voordat ik geboren werd. De moeder van Matt en Patrick bijvoorbeeld. Ik weet alles wat er te weten valt over jouw Philip Roth-achtige jeugd en dat krankzinnige dorp van mama, maar van haar weet ik niet eens hoe ze heette!’

‘Ik heb eigenlijk een tijdcapsule nodig. Er is zoveel wat ik je wil vertellen. Maar pas als je oud bent. Als de anderen er niet meer zijn, net als in dat gedicht van Yeats – *When you are old and grey and full of sleep, and nodding by the fire, take down this book...*’

Penny krijgt een brok in haar keel.

‘Dan ben jij de enige die er nog is. Jij en je kinderen. Je bent twintig jaar jonger dan de jongens en je moeder, en na mijn dood leef jij nog zeventig jaar door. De eitjes waar je kinderen uit voortkomen zijn er al, in jou. Ik kan ze bijna zien. Alsof ik mijn eigen nakomelingen ken die in de toekomst kijken. Ik zal nooit ergens trotser op zijn dan op jou. Jij bent het mooiste wat me ooit is overkomen.’

Penny staat met tranen in haar ogen, te aangedaan om iets te zeggen.

‘Hé!’ zegt Norm. ‘Niet huilen, koala. Iedereen gaat een keer dood.’

Haar stem is zo ijl als die van een elfje. ‘Ik hou zo van je, pap.’

NORM KREUNT ALS EEN GIGANTISCHE ambulancebroeder en zijn iets kleinere assistent hem van de hoge, zware brancard in zijn nieuwe bed in het anglicaanse hospice in North Bergen tillen.

De kamer is ruim. Er staan een zachte bank waarop familieleden kunnen slapen, twee leunstoelen en vier rechte stoelen om een grote tafel. De ochtendzon boort zich zo fel als een kernexplosie door de ramen. Het bed is breed en zwaar, als iets wat volgens de meest gedetailleerde specificaties is gebouwd. In de vaas op de tafel staat een paradijsvogelkleurig boeket – groen, oranje en blauw. Op het kaartje van Amalia staat: ‘Ik hou van je, lief!’

Als het medisch technisch personeel is vertrokken, gaat Penny in een van de leunstoelen zitten. Ze zet de laptop op en haar eigen tas aan haar voeten. Op Norms verzoek laat ze de zonwering neer. In de leunstoel tegenover het bed speelt ze met de afstandsbediening, ze legt haar voeten op de rand en laat zich door het bed onderuit trekken.